Vlaanderen
is milieu

Integraal Waterbeleid
Maasbekken

Via participatie naar een riviercontract van de Dommel

Hoe kunnen we het risico op wateroverlast én droogte in het stroomgebied van de Dommel beperken en tegelijk werken aan een betere waterkwaliteit en -beleving?

levuur
tree company
VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is milieu

Riviercontract Dommel

Maatregelen om waterschaarste in woonkernen te voorkomen

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur
changing the game

tree company

Klimaatverandering

- **warme, droge periodes afgewisseld met korte hevige neerslagbuien**

  → risico overstromingen en waterschaarste stijgt

- **gevolgen warme, droge zomers (2017 t.e.m 2020):**
  - lage grondwaterstand
  - lage waterpeilen in waterlopen
  - verminderde waterkwaliteit in waterlopen

  → drinkwaterschaarste

Maatregelen

- **hemelwater vasthouden → infiltratie in de bodem en sponswerking natte gebieden herstellen**

Afstroom vermijden

(Her)gebruik regenwater

Infiltratie

Ingrijpen aan de bron

Bufferen en vertraagd afvoeren → Voorkomen dat de waterloop overbelast wordt

Lozen op RWA-leiding → Afvoer verzekeren als het toch nodig is

Lozen op gemengde riolering → Niet meer toegepast

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Maatregelen

- ontharden → minder afstroom van hemelwater
- voordelen: verkoeling, groen – blauw netwerk, waterkwaliteit en waterbeleving

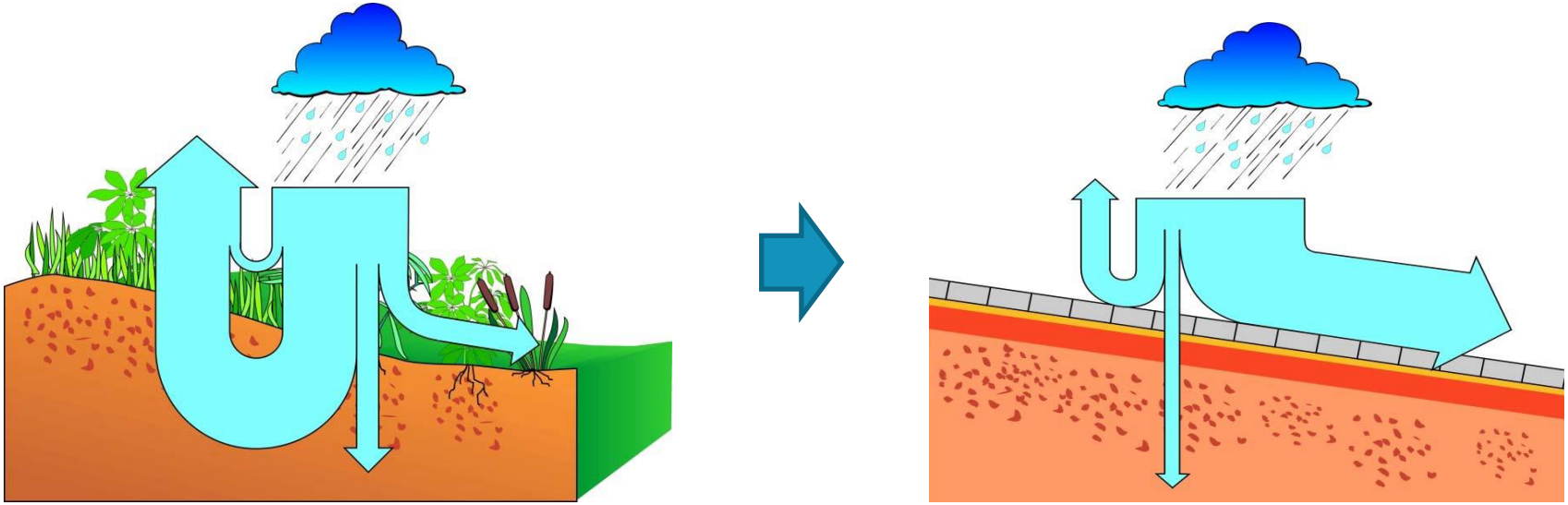

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Beleid

- **Blue Deal**
  - 70 maatregelen op 6 sporen
- **Limburgs droogteplan**
  - afwegingskader om voorzorgsmaatregelen en prioritair watergebruik te bepalen
- **Riviercontract Dommel**
  - acties

Acties riviercontract Dommel

- 46 acties

Thema 1 (watertekort): 15
Thema 2 (wateroverlast): 9
Thema 3 (waterkwaliteit): 15
Thema 4 (waterbeleving): 7

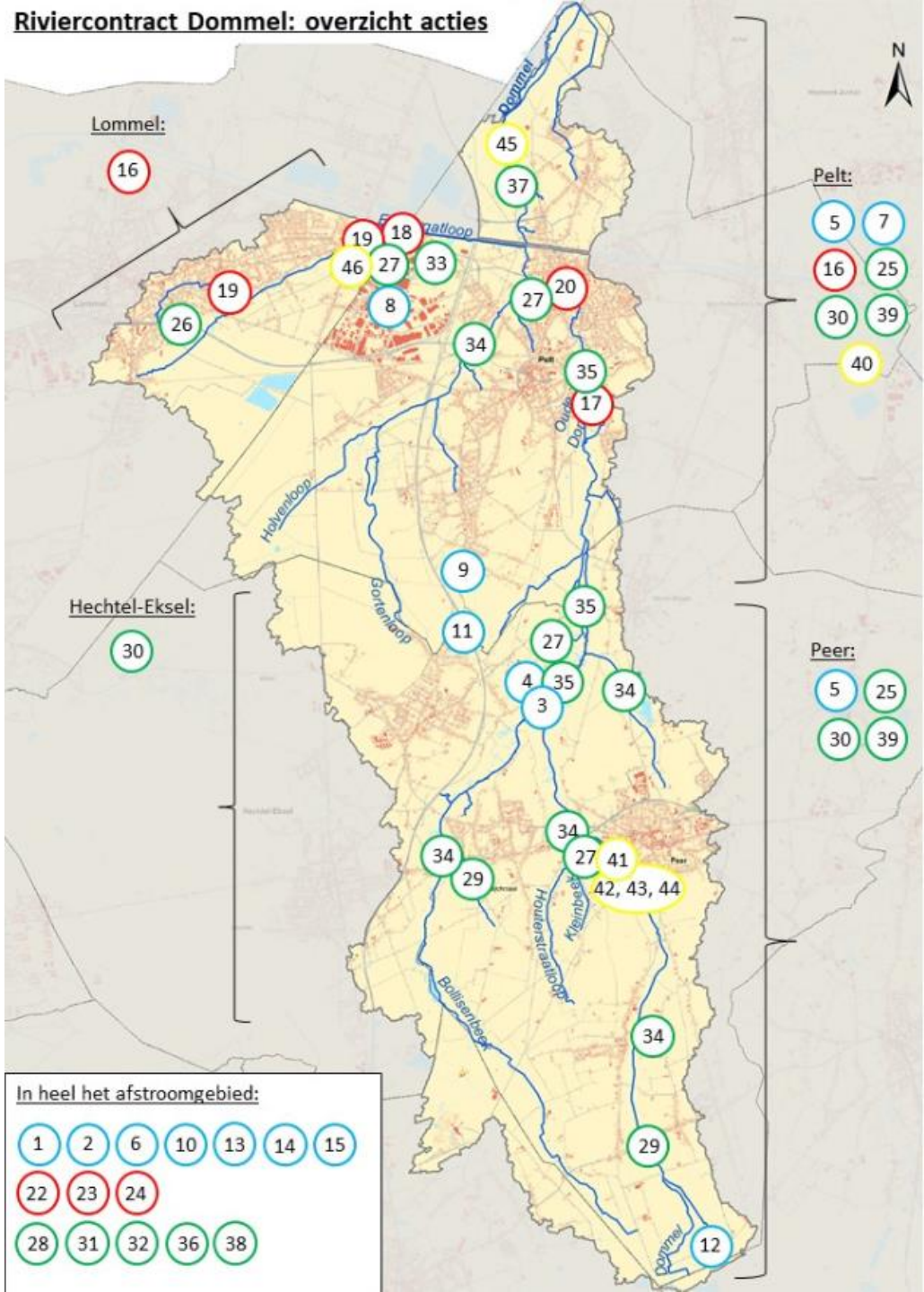

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Acties waterschaarste woonkern

- **<u>Actie 6</u>: waterverspilling tegengaan bij tijdelijke grondwaterbemaling op bouwwerven**
  - 90 % opgepompt grondwater in riolering

    → verdroging van de omgeving
    → overbelasting rioleringsstelsel

  - controle vergunningsaanvragen, toezicht, handhaving en communicatie

Acties waterschaarste woonkern

- **<u>Actie 8</u>: NOLIM – Park afkoppelen en omvormen tot een klimaatadaptief bedrijventerrein**
  - grote verharde oppervlakten

    → veel hemelwater in riolering
    → gemengde stelsel overbelast
    → veel verdund afvalwater naar Holvenloop

  - hemelwater bedrijven en openbaar domein afkoppelen en infiltreren

    → aanvulling grondwater
    → eventueel hergebruik van hemelwater door bedrijven
    → geen hemelwater in riolering
    → geen verdund afvalwater naar Holvenloop

Acties waterschaarste woonkern

- **<u>Actie 10</u>: hemelwater – en droogteplannen voor Pelt, Peer, Hechtel – Eksel en Lommel**
  - overleg alle betrokken actoren
  - breedgedragen visie hemelwater korte en lange termijn
  - aandacht voor wateroverlast en droogte
  - aandacht afwatering buurgemeenten
  - visie vertaald naar acties
  - visie en acties evolueren in de tijd

Acties waterschaarste woonkern

- **<u>Actie 15</u>: bedrijven informeren en sensibiliseren**
  - focus op:
    - → Wat wint het klimaat bij duurzaam waterbeheer?
    - → Wat zijn de voordelen voor het bedrijf?

Acties waterschaarste woonkern

- **<u>Actie 7</u>: stoepen ontharden en vervangen door wadi's in de gemeente Pelt**
  - wordt toegelicht door Raf Theuwis (gemeente Pelt)
- **<u>Actie 14</u>: watercoaches opleiden en inzetten**
  - wordt toegelicht door Patrick Olijslagers (gemeente Pelt)

Actie 7: stoepen ontharden en vervangen door wadi's in de gemeente Pelt

- **Waarom:**
  - Ruimte voor infiltratie regenwater – verhogen grondwaterpeil – afkoppeling van riolering
  - RWA-infiltratiebuizen niet altijd mogelijk: grondwaterpeilen – te lang duren – te kostelijk
- **Waar:**
  - Hoge verhardingsgraad – dense bebouwing: te veel afvloei naar riolering
- **Hoe:**
  - Wegnemen stoepen waar niet noodzakelijk, enkel behoud ifv verkeersveiligheid
  - Aanleggen van wadi's in de bermen – ruimte voor water en groen (afkoeling – klimaatadaptie)

Actie 7: stoepen ontharden en vervangen door wadi's in de gemeente Pelt

- **Plan van aanpak:**
  - Participatie oefening "ruimte voor voetgangers en fietsers in de kernen"
  - Doorgaand verkeer en plaatselijk verkeer scheiden
  - Weren van zoekverkeer en sluikverkeer
  - Sommige straten stoepen leggen – andere plaatsen stoepen wegnemen – één zijde.
  - Groepsaankoop voor stimuleren plaatsen regenwaterput en infiltratieput op private kavels.
- **Voorbeeld van onthardingsproject:**
  - Zavelstraat en omgeving
  - 3000 voertuigen/dag
  - Ontharding 18000 m² stoepen
  - Afkoppeling regenwater: 18000 m² stoepen en 14000 m² rijweg = 32000 m²

Actie 7: stoepen ontharden en vervangen door wadi's in de gemeente Pelt

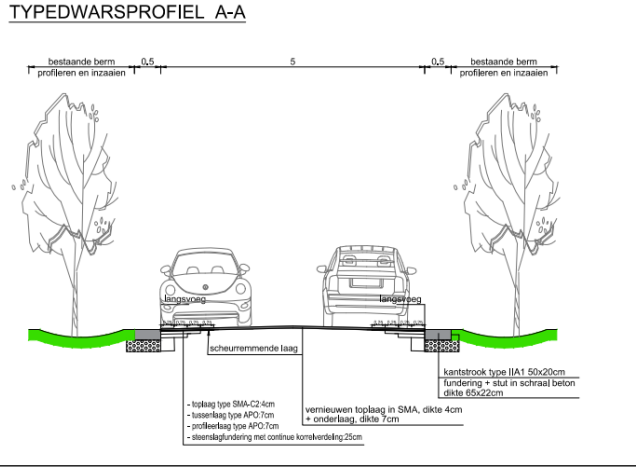

Actie 7: stoepen ontharden en vervangen door wadi's in de gemeente Pelt

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Actie 14: watercoaches opleiden en inzetten

Uitgangspunt: wat kunnen de mensen thuis zelf doen?

- 2 miljoen tuinen in Vlaanderen
- 40 % van de oppervlakte van een tuin is verhard
- Resultaat: te weinig water sijpelt thuis de grond in
- Conclusie: een vermindering van de verharde oppervlakte in 2 miljoen tuinen heeft een grote impact op de waterhuishouding

Actie 14: watercoaches opleiden en inzetten

Gevolgen van te veel verharding:

Wateroverlast

bodemverdroging

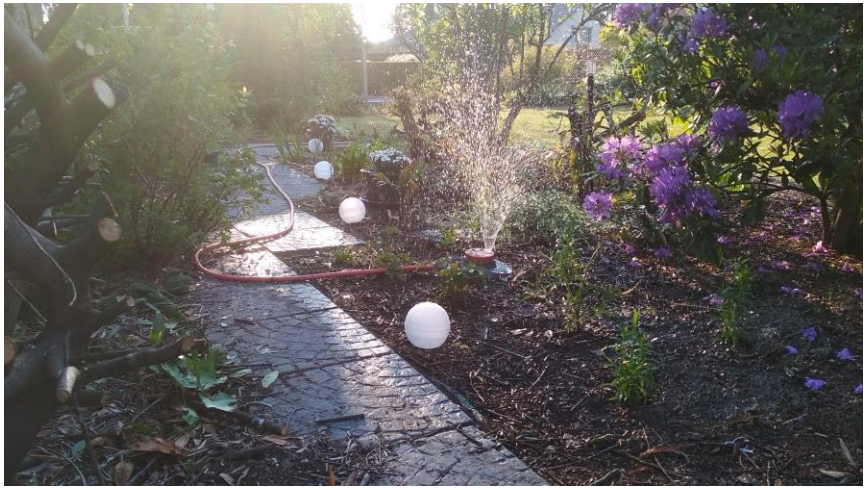

Actie 14: watercoaches opleiden en inzetten

Doel van de actie:

- Mensen overtuigen om duurzamer met water om te springen
- Hen de principes van duurzaam waterbeheer bijbrengen
- En dit laagdrempelig met focus op praktische toepassingen

Actie 14: watercoaches opleiden en inzetten

Watercoaches:

- **Vrijwilligers die een opleiding krijgen**
- **Werken op 4 niveau's:**
  1. Kleine ingrepen die weinig kosten: de watercoach biedt eenvoudige technische uitleg
  2. Informatie rond duurzaam waterbeheer: de watercoach legt principes uit en biedt info aan (brochure, handleiding, website, …)
  3. Regelgebonden ingrepen: de watercoach wijst de weg naar instanties
  4. Problemen met noodzakelijk nader onderzoek: de watercoach kan de vraag niet beantwoorden maar wijst de weg naar wie dat wel kan

Actie 14: watercoaches opleiden en inzetten

Engagement:

- De gemeente Pelt neemt het initiatief om samen met de andere gemeenten en partners vrijwilligers te vinden om hen op te leiden tot watercoaches.
- De verschillende partners van het riviercontract zullen mee instaan voor de opleiding van de watercoaches, elk vanuit hun eigen expertise.
- Deze actie wordt uitgerold in de vier gemeenten die binnen het stroomgebied van de Dommel liggen.
- Inspiratiebron: het Vlaamse project https://www.groenblauwpeil.be/.